

Utrecht, 3 september 2012
Kenmerk: bvb/is/1209-071

Betreft:
Reactie NIP op internetconsultatie wetsontwerp Professionalisering Jeugdzorg

Geachte heer, mevrouw,

Op 2 augustus 2012 publiceerde u de voorgenomen wijziging van de Wet op de Jeugdzorg, ter verdere professionalisering van de beroepsbeoefening in de sector. Met deze wijzigingen wordt voorzien in de grondslag voor een kwaliteitsregister waarin beroepsbeoefenaren (jeugdzorgwerkers op hbo-niveau en gedragswetenschappers, te weten orthopedagogen en psychologen) werkzaam in de jeugdzorg kunnen worden ingeschreven. Bovendien wordt er een grondslag gecreëerd om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen over de inzet van beroepsbeoefenaren die in het kwaliteitsregister zijn opgenomen. Het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) maakt graag gebruik van de mogelijkheid op het wetsvoorstel te reageren.

Belangrijke impuls voor professionalisering

Het NIP ziet in het wetsvoorstel een belangrijke impuls voor de verdere professionalisering van de sector. De registratienorm voor gedragswetenschappers in het wetsvoorstel sluit aan op de vakbekwaamheidsnorm die het NIP stelt voor het zelfstandig werken met cliënten/cliëntsystemen.

Die norm houdt in dat na de universitaire opleiding nog een tweejarig postmastertraject moet worden gevolgd voordat men geregistreerd kan worden. Het NIP hecht veel waarde aan het borgen van dat niveau van vakbekwaamheid, zeker in een het belangrijke en ingewikkelde werkveld jeugdzorg.

Geen verplichte beroepsregistratie maar verantwoorde werktoedeling

De sector Jeugd van het NIP is al sinds 2007 intensief betrokken bij het actieplan Professionalisering Jeugdzorg en bij de verdere vormgeving van beroepsregistratie in de jeugdzorg. Destijds is aan de toenmalige minister geadviseerd om voor de (verplichte) beroepsregistratie aan te sluiten bij de bestaande beroepsregisters. Voor gedragswetenschappers gaat het dan om het NIP-register Kinder- en Jeugdpsycholoog, het NVO-register Orthopedagoog-Generalist en het BIG-register van Gezondheidszorgpsychologen.

In het onderhavige wetsvoorstel is ervoor gekozen uit te gaan van de "verantwoorde werktoedeling" en het instellen van een apart kwaliteitsregister voor de jeugdzorg. Dit is een andere constructie dan we beoogden. Bij de uitwerking van het nu voorgestelde model zullen we beducht zijn op onnodige bestuurlijke, financiële en bureaucratische lasten voor onze leden en de beroepsvereniging, en het ontstaan van schotten binnen onze beroepsgroep.

Een punt van zorg bij de uitwerking van de verantwoorde werktoedeling is de tenzij-bepaling, en in het bijzonder het ontbreken van criteria op basis waarvan kan worden bepaald en getoetst of 'zonder kwaliteitsverlies' een beroep wordt gedaan op de bepaling.

Het NIP pleit dan ook nadrukkelijk voor het vastleggen van criteria daaromtrent in een kwaliteitskader en een bijbehorend toezichtkader voor de Inspectie.

Stichting Kwaliteitsregister

Het NIP is het bestuurlijk proces gestart ter bekrachtiging van de actieve bijdrage aan de oprichting van de stichting die het kwaliteitsregister gaat houden. Wellicht ten overvloede wijzen we erop dat die bestuurlijke besluitvorming nog wel moet plaatsvinden; een belangrijke factor daarbij is vanzelfsprekend de benodigde helderheid over de financiële consequenties (zie verderop in deze brief).

De genoemde actieve bijdrage gaat overigens verder dan 'betrokkenheid' zoals nu in het wetsvoorstel wordt vermeld; beoogd wordt immers dat beroepsverenigingen bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen binnen de stichting.

Dat laatste lijkt ons overigens een terechte zaak, aangezien beroepsregistratie en borging van kwaliteit een belangrijke verantwoordelijkheid is van de beroepsgroep zelf.

Financieel kader verdient nadere uitwerking

Het klemmt dat de financiële paragraaf van dit wetsvoorstel nog niet is ingevuld. Nu het wetsvoorstel er ligt moet hier zo spoedig mogelijk verder vorm aan worden gegeven.

Voor zowel de inzet van onze beroepsverenigingen als de inzet die professionals in de jeugdzorg zullen moeten gaan leveren, is het belangrijk helderheid te hebben over de financiële uitwerking van het wetsvoorstel.

Tot slot

Het NIP ziet dit wetsvoorstel als een kwaliteitsimpuls voor de jeugdzorg. Het biedt kansen, en de samenwerking in aanloop naar dit wetsvoorstel heeft al veel positiefs teweeg gebracht.

Het is nu zaak de in gang gezette positieve ontwikkeling vast te houden en te verzilveren.

Daarbij is het van belang dat het ontstane draagvlak, onder meer over het belang van het versterken van de vakbekwaamheid van de professional, ook een goede verankering krijgt in het wetsvoorstel van de Jeugdwet (stelselherziening). Het NIP pleit dan ook voor een goede inhoudelijke, organisatorische en financiële samenhang tussen beide wetsvoorstellen.

Het NIP spant zich - vooruitlopend op het in werking treden van de wetwijziging - nu al in om psychologen te ondersteunen bij het verwerven van het beoogde registratieniveau.

We zijn in gesprek met de verschillende partijen over het slim en efficiënt organiseren van beroepsregistratie in de jeugdzorg.

Het NIP wil zich graag blijven inzetten en een bijdrage leveren om de verdere professionalisering tot een succes te maken, samen met de andere beroepsverenigingen, de overheid, werkgevers en cliënten.

De verdere aandachtspunten die we ter overweging mee willen geven, hebben we verwerkt in de reactie op uw (internetconsultatie)vragen.

Met vriendelijke groet,

Drs. Hans van Eck
Directeur NIP

Bijlage:

**Bijlage bij reactie NIP op (internetconsultatie)vragen wetsontwerp
Professionalisering jeugdzorg**

Reactie NIP op vraag 1 van de internetconsultatie:

*Zoals in het ontwerp van de Memorie van Toelichting (o.a. op pagina 6) is aangegeven, maakt de wet het straks mogelijk jeugdzorgorganisaties te verplichten te werken volgens de norm van de verantwoorde werktoedeling. Welke voor- en nadelen ziet u bij de toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling?
Welke mogelijkheden ziet u om de door u geconstateerde voordelen te versterken en de nadelen te beperken?*

De sector Jeugd van het NIP is via de Stuurgroep Implementatie Professionalisering Jeugdzorg (STIP-J) en een speciale wetgevingswerkgroep nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van onderhavig wetsontwerp. Het bleek met name voor de groep Jeugdzorgwerkers niet mogelijk te komen tot een domeinafbakening. Voor psychologen en orthopedagogen was dit ons inziens wel het geval. Uiteindelijk is gekozen voor de norm van de verantwoorde werktoedeling, waarbij jeugdzorgorganisaties de werkzaamheden binnen hun organisatie moeten laten verrichten door of onder verantwoordelijkheid van een geregistreerde professional (jeugdzorgwerker of gedragswetenschapper).

De aankondiging dat in de AMvB twee gronden zullen worden opgenomen om af te wijken van het beginsel dat gewerkt wordt met geregistreerde professionals, geeft veel ruimte aan werkgevers. Dat vindt het NIP zorgwekkend. Weliswaar wordt in de toelichting geduimd op ondersteunende en voorwaardenscheppende werkzaamheden buiten het primaire proces en aan inschakeling van bijvoorbeeld medici, maar dat biedt nog steeds de ruimte om functies zo te bemensen dat niet de juiste professional op de juiste plek wordt ingezet. Zo is bijvoorbeeld het risico niet afgedekt dat weliswaar een geregistreerde professional wordt ingezet, maar dat bijvoorbeeld een jeugdzorgwerker (HBO-niveau) werkzaamheden verricht die eigenlijk door een gedragswetenschapper (postuniversitair niveau) uitgevoerd zouden moeten worden.

Dit nadeel zou kunnen worden ondervangen door een kwaliteitskader op te stellen dat tevens als toezichtskader kan fungeren voor de Inspectie. Daarmee wordt voorkomen dat werkgevers, die in toenemende mate met elkaar moeten concurreren, niet conform de norm van de verantwoorde werktoedeling werken. In een kwaliteitskader kan ook specifiekere worden aangegeven wanneer een geregistreerde gedragswetenschapper moet worden ingezet en niet kan worden volstaan met de inzet van ander personeel.

Op pagina 7 van de Memorie van Toelichting wordt ingegaan op het onder verantwoordelijkheid van een ander laten verrichten van werkzaamheden. Dit is voor het NIP een belangrijk punt, omdat we in de praktijk zien dat hier nog wel eens te ruim mee wordt omgegaan, terwijl de beroepsethische code van psychologen voorschrijft dat de professionele verantwoordelijkheid alleen in uitzonderingsgevallen kan worden overgedragen. Het NIP ziet het dan ook als een positieve ontwikkeling dat ook in wetgeving wordt onderstreept dat iedere professional zelf de verantwoordelijkheid draagt voor zijn werkzaamheden.

In de Memorie van Toelichting zou nog aangevuld kunnen worden dat de werkbegeleider of degene in wiens opdracht iemand meewerkt aan de uitvoering van een opdracht ook daadwerkelijk zicht moet houden op die werkzaamheden en zich ervan moet vergewissen dat medewerkers die zelf niet gebonden zijn aan de beroepsethische norm, zich daar wel aan houden.

Reactie NIP op vraag 2 van de internetconsultatie:

De in het kwaliteitsregister geregistreerde beroepsbeoefenaar zal straks gebonden zijn aan de beroepsethische norm, de jeugdzorgorganisatie aan de eis om verantwoorde zorg te leveren, onder andere door toepassing van de norm van de verantwoorde werktoedeling.

Maakt het ontwerpvoorstel voldoende duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is en tot waar deze verantwoordelijkheden reiken?

Is het duidelijk wie verantwoordelijk is wanneer de norm van de verantwoorde werktoedeling niet goed wordt toegepast of wanneer een geregistreerde beroepsbeoefenaar handelt in strijd met de voor hem geldende beroepsethische normen?

Omdat op dit moment de AMvB's nog niet beschikbaar zijn, kan nog geen uitspraak gedaan worden over de vraag of het aan de aanbieders voldoende duidelijk zal zijn waaraan ze moeten voldoen. In de AMvB moet ons inziens de verplichting worden opgenomen dat de aanbieder zijn keuzes bij de werktoedeling kenbaar motiveert. Dan is de aanbieder daar ook op aan te spreken.

De AMvB zal zo opgesteld moeten worden dat zorgaanbieders werken met gedragswetenschappers die geregistreerd zijn, dan wel bezig zijn met hun registratietraject of hun gestructureerde postmasteropleiding. Dit veronderstelt dat de aanbieder een uitgewerkt scholingsplan kan overleggen waaruit blijkt hoe het ambitieniveau van werken met geregistreerden bereikt gaat worden. In de AMvB zou mogelijk wel kunnen worden toegestaan dat pas met een registratietraject of postmasteropleiding gestart hoeft te worden na een zekere inwerkperiode van bijvoorbeeld 2 jaar. Dat voorkomt investeren in professionals, die na verloop van tijd kiezen voor een andere sector.

De binding van de geregistreerde beroepsbeoefenaar aan de beroepsethische norm is een vorm van zelfbinding. Bij de registratie zal dat helder gecommuniceerd moeten worden.

Achterliggend aan de algemene tuchtnorm liggen de beroepscode van de beroepsverenigingen. Daarin zijn belangrijke beroepsethische principes vastgelegd. Zoals de norm dat de psycholoog geen werkzaamheden verricht waarvoor hij onvoldoende is toegerust en de norm dat iemand niet meewerkt aan werkzaamheden die in strijd zijn met de beroepscode, bijvoorbeeld als de gedragswetenschapper in de uitvoering van zijn werk onvoldoende onafhankelijk en objectief kan handelen. Deze normen uit de beroepscode zullen aan de orde komen wanneer een gedragswetenschapper via het tuchtrecht wordt aangesproken zijn handelen.

Dit vergt dus van de gedragswetenschapper dat hij de nodige vrijheid bedingt bij zijn werkgever om te handelen naar deze beroepsethische normen. Voldoende ruimte voor professioneel autonoom handelen moet dus door de werkgever worden geboden. Ook is nodig dat er voldoende ruimte is voor reflectie op het werk en het inroepen van collegiaal advies.

In de Toelichting Beroepsethiek die momenteel geschreven wordt het kader van STIP-J zullen deze aspecten nader worden toegelicht. Het “levend maken van de beroepsethiek” is onderdeel van het implementatieplan professionalisering jeugdzorg en zal ook in de toekomst een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn van aanbieders en geregistreerden. De beroepsverenigingen, zoals het NIP, actualiseren de beroepscodes met enige regelmaat, zodat daarin de veranderingen in maatschappelijke en professionele opvattingen verwerkt worden en blijven.

Reactie NIP op vraag 3 van de internetconsultatie:

In de nog op te stellen algemene maatregel van bestuur wordt een bepaling opgenomen op grond waarvan jeugdzorgorganisaties er zorg voor moeten dragen dat in het kwaliteitsregister geregistreerde beroepsbeoefenaren hun werk uitoefenen met inachtneming van de beroepsethische normen waaraan zij door de inschrijving in het kwaliteitsregister zijn gebonden.

Denkt u dat zo'n bepaling voldoende is om die beroepsbeoefenaren daartoe ook in staat te stellen?

Om de onderlinge verhoudingen tussen werkgever en werknemer nader te verhelderen kunnen afspraken tussen werkgever en werknemer worden vastgelegd in een zogenaamd professioneel statuut. Daarmee wordt voorkomen dat de arbeidsrechtelijke gezagsrelatie of bedrijfseconomische overwegingen prevaleren boven het werken conform beroepsethische normen.

Reactie NIP op vraag 4 van de internetconsultatie:

Het ontwerp van het wetsvoorstel kondigt aan dat er een overgangperiode moet komen voor werknemers die zich nog moeten kwalificeren voor het kwaliteitsregister en werknemers die andere taken moeten krijgen als gevolg van de wetswijziging. Het overgangsrecht wordt bij algemene maatregel van bestuur ingevuld.

Met welke factoren moet ten aanzien van die werknemers rekening gehouden worden bij het bepalen van de overgangperiode?

Zijn er behalve factoren die betrekking hebben op werknemers ook nog andere factoren waarmee rekening moet worden gehouden in het kader van het overgangsrecht?

In het kader van het overgangsrecht moet rekening worden gehouden met het feit dat psychologen na de universitaire opleiding nog een vervolg-opleidingstraject (“beroepsopleiding”) op postmasterniveau moeten volgen om geregistreerd te kunnen worden, en dat veel psychologen nog niet beschikken over een registratie. In overleg met de werkgever kan gekozen worden voor een gestructureerde (parttime) postmasteropleiding van twee jaar, dan wel een individueel registratietraject dat gespreid kan worden over maximaal 6 jaar, en waarbij eerder verworven kennis en ervaring meegeteld kan worden.

Op dit moment is nog onvoldoende in kaart gebracht waar de in de sector werkzame gedragswetenschappers zijn op hun weg naar het registerniveau. Het NIP heeft begrip voor het feit dat de sector het zich niet kan veroorloven om alle nog niet geregistreerde gedragswetenschappers tegelijkertijd te laten scholen. Ook is nog onvoldoende in beeld gebracht welke kosten per jeugdzorgaanbieder verbonden zijn aan het postmastertraject, dat nodig is om te kunnen registreren.

Dat kan per individuele werknemer namelijk verschillen. Een ervaren psycholoog die al veel aan scholing (en mogelijk supervisie) heeft gedaan, hoeft minder scholing te volgen dan iemand die net van de universiteit komt. En er zijn nog geen heldere afspraken over hoe deze lasten gedragen gaan worden.

Het overgangsrecht zal dus minimaal een periode moeten bieden waarin door partijen afspraken kunnen worden gemaakt over de (gefaseerde) bekostiging. Rekening houdend met het feit dat er een flinke inhaalslag moet worden gemaakt, is het niet reëel om te verwachten dat alle gedragswetenschappers die nog niet geregistreerd zijn onmiddellijk kunnen starten met hun postmastertraject. Het overgangsrecht moet er rekening mee houden dat er gefaseerd wordt gestart. Voor werkgevers biedt dit overigens het voordeel dat professionals die al geregistreerd zijn ingezet kunnen worden bij de werkbegeleiding, supervisie of scholing aan nog niet geregistreerde collega's. Op hun beurt kunnen de geregistreerde gedragswetenschappers deze inzet weer laten meetellen voor hun herregistratie. In het kader van het overgangsrecht zal ook rekening gehouden moeten worden met het feit dat het voorkomt dat psychologen met een universitaire opleiding in de praktijk werkzaam zijn op HBO-functies. Vanwege het ontbreken van een HSAO-diploma kunnen zij niet opgenomen worden in het BAMW-register/ de kamer voor jeugdzorgwerkers. Evenmin kunnen zij, omdat ze niet werkzaam zijn op een functie als gedragswetenschapper, starten met een registratietraject tot geregistreerd gedragswetenschapper. Zij kunnen immers de relevante werkervaring niet opdoen die onderdeel vormt van het registratietraject. Het beroep jeugdzorgwerker vergt een andere vakbekwaamheid dan het beroep gedragswetenschapper. Voor deze collega's moet naar een werkbare oplossing worden gezocht.

Een ander aandachtspunt is het feit dat er in de jeugdzorg gedragswetenschappers werkzaam zijn met een BIG-registratie als Gezondheidspsycholoog. Deze BIG-registratie en de beide verenigingsregistraties (NIP-kinder en jeugdpsycholoog en NVO-orthopedagoog generalist) liggen op een gelijkwaardig vakbekwaamheidsniveau. Nog niet bepaald is hoe de positie van deze wettelijk geregistreerde gedragswetenschappers wordt geregeld binnen de norm van verantwoorde werktoedeling. Gekozen kan worden voor een model waarin ook zij worden opgenomen in het kwaliteitsregister of voor een model waarin zij op basis van hun BIG-registratie vallen onder de groep van geregistreerde professionals. Ook voor gezondheidszorgpsychologen zal moeten gelden dat zij over kennis en ervaring dienen te beschikken op het gebied van kinderen en jongeren.

Het NIP ziet het als haar verantwoordelijkheid om samen met werkgevers te bedenken hoe het veld zich tijdens de overgangsfase (maar ook op de langere termijn) zo efficiënt mogelijk kan organiseren, zodat de professionaliseringslag ook daadwerkelijk een kwaliteitsimpuls kan worden. Verantwoordelijkheid van de beroepsgroep is het vaststellen van kwaliteitsnormen. Gezamenlijke verantwoordelijkheid is het zorgen dat realistisch aan die normen kan worden voldaan. De beroepsverenigingen zijn op dit moment al druk bezig handreikingen op te stellen voor organisaties, en mee te denken over het "slim" organiseren van het registratietraject van gedragswetenschappers.

Reactie NIP op vraag 5 van de internetconsultatie:

Het ontwerp van de Memorie van Toelichting bevat een onderdeel over het toepassen van de norm van de verantwoorde werktoedeling in het nieuwe jeugdstelsel en verplichtingen die daartoe aan gemeenten worden opgelegd. Ontbreken er in dat onderdeel aandachtspunten waarmee in het kader van de decentralisatie van de jeugdhulp naar gemeenten rekening moet worden gehouden?

In de Memorie van Toelichting wordt niet ingegaan op het voornemen van de regering om ook de jeugd geestelijke gezondheidszorg (jeugd-ggz) en de jeugd-ivb zorg onder de regie van de jeugdwet te brengen. Voor beide velden is het uitermate belangrijk om goed toegeruste geregistreerde gedragswetenschappers worden ingezet.

Wij ondersteunen de analyse op pagina 21 dat gemeenten zullen moeten contracteren met een geregistreerde professional, ook als de zorg geboden wordt door zelfstandig gevestigden.

Dat vergt wel dat gemeenten goed toegerust zijn voor een adequaat inkoopbeleid. Ook is noodzakelijk dat er voldoende opleidingsplaatsen worden gefinancierd en gecreëerd om aan de behoefte aan geregistreerde psychologen te kunnen blijven voldoen.

In de reactie op de beleidsbrieven over de stelselherziening heeft het NIP al aangegeven dat het toezicht op de jeugdzorg en de jeugd-ggz en de jeugd-ivb naar haar mening niet alleen voor het “gedwongen” kader bij de landelijke inspecties moet worden belegd. Ook het toezicht op het “vrijwillige” kader zou bij de landelijke Inspecties moeten worden belegd. Op die manier kan de “lerende” functie van het toezicht optimaal worden benut.

Reactie NIP op vraag 6 van de internetconsultatie:

Er zijn straks drie beroepsverenigingen betrokken bij de oprichting en de inrichting van het kwaliteitsregister. Daarnaast is een rol weggelegd voor een adviesraad waarin onder andere cliënten en werkgevers (jeugdzorgorganisaties) vertegenwoordigd kunnen zijn.

Bent u van oordeel dat in dit ontwerp wetsvoorstel op de juiste wijze invulling is gegeven aan die betrokkenheid van de beroepsverenigingen en de jeugdzorgorganisaties? Zo niet, waarom niet?

Op welke wijze zou die betrokkenheid naar uw oordeel moeten worden ingevuld om de door u geconstateerde bezwaren weg te nemen?

Het vaststellen van een norm voor vakbekwaamheid en het borgen van kwaliteit is zaak van de beroepsgroep zelf. Dat geldt zeker wanneer de wetgever ervoor kiest om geen wettelijke registratie in het leven te roepen.

Het gaat om zelfregulatie waarbij de beroepsgroep de normen stelt voor het leveren van een verantwoorde kwaliteit. Dat daarbij rekening moet worden gehouden met de behoeften van cliënten en de vraag van werkgevers naar goed toegerust personeel is vanzelfsprekend. Het NIP is van mening dat met de voorgestelde bestuurlijke inrichting van de stichting die het kwaliteitsregister gaat houden, recht gedaan kan worden aan de verschillende verantwoordelijkheden van partijen bij goede normstelling en beroepsregistratie.

Zoals al eerder opgemerkt vindt momenteel de formele besluitvorming binnen het NIP plaats over de betrokkenheid bij het inrichten en oprichten van het kwaliteitsregister. In het besluitvormingsproces is van belang dat de zeggenschap van de beroepsgroep over het noodzakelijke vakbekwaamheidsniveau in de statuten van de stichting, die houder wordt van het kwaliteitsregister, wordt geborgd.

In aansluiting daarop merkten wij al op dat de betrokkenheid van de beroepsverenigingen verder gaat dan de term betrokkenheid impliceert; de beroepsverenigingen zullen immers bestuurlijke verantwoordelijkheid krijgen in het stichtingsbestuur.

Verder is van belang dat de keuze van de regering voor één centraal kwaliteitregister voor de jeugdzorg niet leidt tot een lastenverzwaring voor onze (geregistreerde) leden en dat de extra bestuurlijke lasten voor de beroepsverenigingen tot een minimum worden beperkt.

Het ontstaan van schotten binnen de beroepsgroep moet worden tegengegaan. Voorkomen moet worden dat in het onderwijs of in de volwassenen-ggz hoger opgeleide gedragswetenschappers werken dan in de jeugdzorg of de jeugd-ggz. Het is daarom essentieel dat het vakbekwaamheidsniveau van de verschillende beroepsregistraties die er zijn of komen voor gedragswetenschappers die met kinderen werken¹ op gelijkwaardig niveau blijven. Dat is noodzakelijk voor de kwaliteit van de zorg aan kinderen, jongeren en hun ouders, maar ook van belang voor onderlinge samenwerking en afstemming tussen verschillende werkvelden, en voor het behoud van mobiliteit van geregistreerden.

In het wetsvoorstel is die stroomlijning van het vakbekwaamheidsniveau bij aanvang geborgd, in de verdere uitwerking van het wetsvoorstel en de inrichting van het kwaliteitsregister zal het een belangrijk aandachtspunt zijn en blijven van de beroepsverenigingen.

Voor de verdere ontwikkeling van de beroepsethiek en de ontwikkeling van de beroepsidentiteit is het goed dat naast beroepsregistratie ook het belang van het lidmaatschap van een beroepsvereniging wordt uitgedragen.

De beroepsverenigingen vervullen immers een belangrijke rol in de doorontwikkeling van de beroepsethiek, richtlijnontwikkeling en het opstellen van veldnormen, naast het feit dat ze gesprekspartner zijn in de beleidsontwikkeling. De organisatiegraad van de beroepsgroep is daarbij een belangrijke factor. Lidmaatschap van beroepsvereniging mag en moet niet worden opgelegd, maar kan wel gestimuleerd en gefaciliteerd worden, door de beroepsgroep zelf, maar ook door werkgevers en overheid.

Reactie NIP op vraag 7 van de internetconsultatie:

De betrokkenheid van de overheid bij de professionalisering van de jeugdzorg komt voor een belangrijk deel tot uiting doordat aan het kwaliteitsregister straks eisen worden gesteld bij algemene maatregel van bestuur. De kaders daarvoor zijn opgenomen in het ontwerp (art. 29z, tweede, derde en vierde lid).

Bent u van oordeel dat de in het ontwerp gestelde kaders voldoende zijn om te kunnen waarborgen dat de geregistreerde beroepsbeoefenaren nu en in de

---

¹ Op dit moment: NIP-registratie Kinder- en Jeugdpsycholoog, NVO-registratie Orthopedagoog Generalist en BIG-registratie Gezondheidszorgpsycholoog, straks deels verenigd in een kwaliteitsregister voor de jeugdzorg/Jeugdhulp

toekomst voldoende vakbekwaam en integer zijn om hun taken in de jeugdzorg uit te kunnen oefenen?

Welke voorwaarden zijn naar uw oordeel essentieel?

Is het in artikel 29z gestelde kader toereikend of wellicht te ruim?

Welke elementen ontbreken in het kader of kunnen volgens u worden gemist?

Een finaal oordeel over het gegeven kader, kan pas gegeven worden als ook de AMvB beschikbaar is. Het verdient daarom aanbeveling om samen met het wetsvoorstel de concept-AMvB aan te bieden voor (politieke) besluitvorming. Daarnaast is het de vraag of de overheid haar betrokkenheid kan beperken tot het stellen van eisen.

Dat biedt in onze optiek slechts een beperkte waarborg voor de inzet van voldoende vakbekwame professionals. Registratie is een middel om de vakbekwaamheid te borgen en de werking van het tuchtrecht haar werk te laten doen. Of geregistreeerde beroepsbeoefenaren in de toekomst voldoende vakbekwaamheid te behouden hangt ook af van de mogelijkheden om een registratietraject te volgen, en zich na registratie te herregistreren. Daarnaast is het voor de vakbekwaamheid noodzakelijk dat er richtlijnen worden ontwikkeld, voldoende bij- en nascholingsmogelijkheden zijn van goed niveau en voldoende ruimte wordt geboden om op een verantwoorde beroepsethische wijze te werken.

Dat vergt een investering van verschillende partijen, ook op de langere termijn. Zorgaanbieders (in ruime zin) zullen nu en in de toekomst over voldoende middelen moeten beschikken om adequaat te investeren in het blijvend opleiden van hun personeel. Beroepsverenigingen zullen in staat moeten zijn om te investeren in richtlijnontwikkeling en de doorontwikkeling van beroepsethiek en andere veldnormen. Voor de sector jeugdzorg zijn daar nog geen structurele waarborgen voor gecreëerd (bijvoorbeeld via een opleidingsfonds, dat in andere sectoren wel gebruikelijk is). Professionals zullen gestimuleerd en gefaciliteerd moeten worden om hun vakbekwaamheid blijvend te versterken, en zullen ook bereid moeten zijn hierin zelf te investeren.

Reactie NIP op vraag 8 van de internetconsultatie:

Zijn er verder nog punten in het ontwerpvoorstel die naar uw mening aandacht behoeven of die het voorstel kunnen versterken?

Het NIP vraagt aandacht voor de reikwijdte van dit wetsontwerp Professionalisering in relatie tot de brede Jeugdwet die momenteel ook in consultatie is.

De professionalisering, en daaraan verbonden verplichte beroepsregistratie via verantwoorde zorg, is in dit wetsvoorstel gekoppeld aan werkgevers/instellingen in de jeugdzorg.

Bij de integrale hulp aan kinderen die wordt geboden door psychologen (en orthopedagogen), gaat het echter niet alleen om professionals in dienst van jeugdzorg-instellingen, maar ook om professionals die zelfstandig gevestigd zijn, en die op een breder terrein werkzaam zijn dan de nu gedefinieerde jeugdzorg. Bij voorbeeld doelen we hier op psychologen die met hele jonge kinderen werken (van -9 maanden tot 4 jaar). Psychologen kunnen juist voor deze doelgroep (naast en/of binnen de JGZ, CJG of BJZ) een belangrijke rol spelen bij de integrale analyse en van daaruit komen tot een goed begeleidings- c.q.

(be)handelingsaanbod van het jonge kind binnen de (vaak complexe en meervoudige) opvoedingssituatie.

Maar ook vragen we aandacht voor (school)psychologen die vanuit onderwijs in staat zijn een integrale analyse te maken van de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte (jeugdzorg / ggz), zelf preventieve ondersteuning kunnen inzetten of laten inzetten, en scholen kunnen versterken in hun pedagogisch beleid (en vroegsignalering, preventieve inzet jeugdzorg).

Deze professionals *kunnen* onder een jeugdzorg-instelling vallen, maar kunnen ook binnen een eigen praktijk werkzaam zijn, of in dienst van een onderwijsbegeleidingsdienst of schoolbestuur.

Beoogd wordt dat de wetwijziging Professionalisering leidend wordt voor de nieuwe Jeugdwet. Het is voor effectieve professionalisering van belang dat gedragswetenschappers in alle vormen van brede en integrale jeugdhulp mee gaan in de professionaliseringsslag die nu gemaakt wordt voor de jeugdzorg. Juist wanneer vanuit verschillende domeinen dezelfde expertise wordt ingezet en dezelfde taal wordt gesproken, kan jeugdhulp succesvol worden 'ontschot'. Het anticiperen op verbreding van het Kwaliteitsregister tot 'jeugdhulp' zou ons inziens ook in dit stadium al aandacht behoeven.

Tot slot vragen we aandacht voor een aantal tekstuele punten

- Op pagina 1 staat: Nederlands instituut voor psychologen, dat moet zijn Nederlands Instituut van psychologen.
- Op pagina 2 halverwege staat "universitair geschoolde psychologen en orthopedagogen. We stellen voor hiervan te maken "(post)universitair geschoolde".
- Op pagina 8 staat een paragraaf die verwijst naar voorbehouden handelingen in de wet BIG. Wij stellen voor om deze paragraaf te schrappen. Deze paragraaf scheidt verwarring. Immers voor gezondheidszorgpsychologen gelden in de wet BIG geen voorbehouden handelingen (wel voor bijvoorbeeld artsen). De wet BIG geeft voor gezondheidszorgpsychologen slechts een opleidingskader en een titelbescherming.
- Op pagina 8 eerste tekstblok: De beroepscodes van het NIP moet zijn: de beroepscode van NIP
- Op pagina 8 onder Het Kwaliteitsregister worden NIP, NVO, NVMW en BAMw als 4 organisaties genoemd. BAMw is echter een registerhouder en geen beroepsvereniging. Dat dient in de toelichting tot uitdrukking gebracht te worden.
- Op pagina 11 staat bij orgaan: "heeft minimaal tot taak het bewaken van voldoende aansluiting van de vakbekwaamheidsnormen op de wensen uit de praktijk."
We stellen voor dit te wijzigen in "... minimaal tot taak het bewaken van afstemming tussen de vakbekwaamheidsnormen van de beroepsgroep en de ontwikkelingen in het veld."
- Op pagina 19 wordt de suggestie gewekt dat pas door dit wetsvoorstel een samenloop ontstaat tussen klachtrecht en tuchtrecht. Dat is niet juist. Alle geregistreerden in het NIP-register Kinder- en Jeugdpsycholoog, het NVO-register Orthopedagoog Generalist en het -BIG-register Gezondheidszorgpsychologen vallen nu al onder verenigings-respectievelijk wettelijk tuchtrecht.